

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΑΛΛΙΚΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙΝ

Ο ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΣ ΤΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ XVII

· Η τραγική ιστορία ενός διαδόχου. — Η βασανισμένη του ζωή εις χείρας του ύποδηματοποιού Σιμόν και της γυναίκας του. — Τα μαλλιά του πρόγυμνος. — Ένα άπαιστο παιχνίδι. — Ζήτη ή Δημοκρατία Ι. — Η δίκη της Μαρίας 'Αντουανέττας. — Η κατηγορία του παιδιού της. — Μετά την δίκη. — Η τύχη του Σιμόν.

Ίδου ένας άνθρωπος του όποιου το όνομα έχει συνδραθεί με τη ζωή ενός λαιπού βλαστου μιας τραγικής δυναστείας. Ο ύποδηματοποιός 'Αντουάν Σιμόν.

Ο Σιμόν καθόταν στην όδω Κορντελιέρ. Δυό βήματα παρά πέρα καθόταν ο Μαρά, στο βάθος της όδου ο Λαντόν και παρά κάτω άκρη ήταν το χωματικό του Λαζάντο. Η γυναίκα του Σιμόν, πρώην ύπηρετία, ήταν μία καλή γυναίκα του λαού. Κατά την έκρηξη της επανάστασης ο Σιμόν ξεπλέγη από τη συνοικία του μέλους της Κομμούνας των Παρισίων.

Στις 2 Σεπτεμβρίου 1792 η Κομμούνα έξελεξε μιστικά από τα μέλη της στα όποια άνέθεσε να προσπαθήσουν να σταματήσουν τις σφαγές. Ο Σιμόν ήταν ένας απ' αυτά, μα ούτε αυτός, ούτε οι άλλοι κατόρθωσαν να κάνουν τίποτε.

Στις 3 Ιουλίου 1793, η Κομμούνα κατόπιν ύποδειξεως του Μαρά, έξελεξε το Σιμόν και τη γυναίκα του ως εκπαιδευτάς του μικρού Λουδοβίκου XVII, τον όποιον είχαν χωρίσει κτηνωδώς από τη μητέρα του, τη Μαρία 'Αντουανέττα. Γι' αυτή τους την άνασχόληση έπαιρναν 9.000 λίβρες κ' οι δυό, ποσό άρκετά σημαντικό για την εποχή. Κ' οι δυό τους ήσαν σκεδόν άγράμματα.

Ίδου λοιπόν το ζεύγος Σιμόν εγκαθίσταται εις το Τάμπλ, δια την φύλαξιν, την έπιβλεψιν και την... μόρφωσιν του νεαρού πρόγυμνος που μόλις ήταν όκτώ χρόνων. Τις πρώτες μέρες, ο μικρός, χωρισμένος βίβανσα από τη μητέρα του, τη θεία του και την άδελφή του ήταν πολύ μελαγχολικός και δεν έκανε άλλο παρά να κλαίη. Πολλές φορές έπαιρνον τ' άνοιξη την πόρτα που τον χώριζε από τη σάλα, η όποια έφερονε στο διαμέρισμα της Μαρίας 'Αντουανέττας. Χαμένος κόπος όμως.

Η πόρτα ήταν βαριά άμπαρωμένη. Το πρώτο βράδυ άρνήθηκε να κοιμηθίη στο κρεβάτι του και τον πήρε ο ύπνος σε μία κορέλλα, μα σε δυό μέρες η κούραση τον ένίκησε και κοιμήθηκε στο κρεβάτι του άφου προηγουμένως έγδύθηκε.

Σιγά σιγά ο νεαρός Λουδοβίκος XVII ύπετάσαστο στη νέα ζωή που του έπέβαλαν, μα έσκαλοδυόους να παραμένη θλιμμένος και σιωπηλός.

— Είσαι λοιπόν μουγγός; του ειπε μία μέρα ο Σιμόν. Α! παλληκάρι μου θα σε κάνω να μιλήσεις, θα σε μάθω να τραγουδάς το τραγούδι της «Καρμυλιανας» και θα φονάτωμε μαζί «Ζήτη ή Δημοκρατία Ι»

Στις 14 Ιουλίου 1793 ο προστάτης του Σιμόν, ο Μαρά, δολοφονείται, κ' ο Σιμόν βυθίζεται σε μι' άπέραντη λύπη. Για πρώτη φορά κακομεταχειρίζεται τον πρόγυμνο διαδόχο του Γαλλικού θρόνου. Στις 9 Αυγούστου πανηγυρίζεται η επέτειος της άνακηρύξεως της Δημοκρατίας κ' ο Σιμόν προσπαθεί να ξεαναγκάση τον πρόγυμνο να φωνάξη «Ζήτη ή Δημοκρατία Ι» μα ο μικρός άντιστάσεται με ένα πείσμα καταπληκτικό για ένα παιδί όκτώ χρόνων.

Ο δυστυχισμένος πρόγυμνος έκανε βαρύτερος για την ηλικία του και για ένα πρόγυμνο δουλιές. Ο Σιμόν τον έβαζε πολλές φορές να πλένη τα πιάτα, να καθαρίζει το σπίτι και να γυαλίζει τα παπούτσια που αυτός έπιδορθωνε.

Ο πρόγυμνος είχε όμοιατητα ξανθά μαλλιά· ο Σιμόν του τα έκοψε και τον άφρησε κομμεμένο.

Από της κατατομήτασ του Λουδοβίκου του ίδιου, του πατέρα του, ο μικρός φορούσε μύθρα ρούχα. Ο Σιμόν του παραγγείλε ένα κοστούμι από ύφασμα άνοιχτό και μαζί μ' αυτό του φορσεσ και τον κόκκινο σκούρη.

— Τώρα κοιλιάς σάν άληθινός 'Ιακωβίνος! του ειπε τότε ο Σιμόν γελώντας.

Ο Λουδοβίκος έτρεμε μόλις έβλεπε κραιό. Ο Σιμόν τον άνγκασε να πίνη, περισσότερο από το λογικό και πολλές φορές τον έμεθουσε, στον τόση να τραγουδάει σε μόνον τα πατριωτικά τραγούδια της έποχής, άλλα και τραγούδια άνήθικα.

Γιαφρονείται ότι ο Σιμόν, ο έισηγητής της Κομμούνας, ισχυρά διασεβάσται, έστειλε για παιχνίδι στο μικρό Λουδοβίκο XVII μία μικρή γκιλοτίνα.

Ενώ γίνόντουσαν οι προπαρασκευές για τη δίκη της Μαρίας 'Αντουανέττας, ο 'Επιτερό συνέλαβε ένα αστακινό αγέδιο. Επρόκειτο ν' αποδώσουν στη Μαρία 'Αντουανέττα, δια του στόματος του

ιδιου του παιδιού της, άκατανομήτους πράξεις. Ο Σιμόν βρέθηκε άμφωπος σ' αυτή την άτιμία.

Ο μικρός άνεγκρίθη σχετικώς και κατέθετε ότι έξεβίασθη — πούδς έφερε με τι άτιμα μέσα; — να καταθέσει. Η Μαρία 'Αντουανέττα έρωτήθηκε επ' αυτού του σημείου από το επαναστατικό δικαστήριο. Στην άρχή άρνήθηκε ν' άπαντήσει, μα έπειδή ένα μέλος του δικαστηρίου επέμενε, τότε η βασίλισσα έδωσε την έξής άπάντη, η όποια προκάλεσε τα άκραια πολλών γυναικών του λαού που παρακολουθούσαν τη δίκη:

— Έπ' αυτής της κατηγορίας έπικαλούμαι όλες τις μητέρες που βρίζονται εδώ.

Οι παριστάμενοι ώμολόγησαν ότι έκείνη τη στιγμή ένα ρεθμα σμπαθείας διέτρεψε όλη την αίθουσα ύπερ της δυστυχισμένης βασίλισσας κ' ότι ο πρόεδρος 'Ερμάν έπεισε να τελειώση τη συζήτηση επ' αυτής της κατηγορίας, η όποια δημιουργούσε μία άτιμοσφαιρα εύνοιας για την κατηγορούμενη.

***

Το βράδι της ίδιας ήμέρας της δίκης ο Ροβεσπιέρρος έτρωγεσκό σπίτι ενός φίλου του, του Βενουά, με τον Μπαρρέ, τον Ζαιν Ζούστ και τον Βιλάν, ένορχο του 'Επαναστατικού δικαστηρίου. Μιλούσαν για την κατηγορία της Μαρίας 'Αντουανέττας κ' ο Μαζμυλιανός δεν μπόρεσε να κρύγη ένα ασθμα περιφρονήσεως και θυμού κατά του 'Επιτερό και ειπε: «Θέλησε λοιπόν αυτός άποδίδοντας μία τέτοια σμκοφανία στην κατηγορούμενη να προκάλεση έξέγερση στον όχλο, κινώντας το ένδιαφέρον του ύπερ αυτής; Είλ' ένας άδλιος!»

***

Από κείνη τη στιγμή φαίνεται ότι άλλαξε ή διαγωγή του Σιμόν άπέναντι του μικρού πρόγυμνου. Η Κομμούνα είχε άπαγορεύσει ν' άρνηται το παιδί να κατεβαίνει στον κήπο του Τάμπλ. Αυτός λοιπόν το πήγαινε συχνά στην ταράτσα του πύργου για να παίξη άερα. Ήθε ένα μπιλιάρδο, φυλαγμένο στην άποθήκη του πύργου, το μετέφερε κ' άχτισε να μαθαίνει το παιδί να παίξη. Στην ίδια άποθήκη βρισκόταν ένα κλουβί που είχε μέσα εν' απ' τα περιφρονη έκείνα μηχανικά πουλιά, που είχε έφρονει ο Βοζανόν και τα όποια τότε ήσαν της μόδας. Ο Σιμόν έπέτυχε από την Κομμούνα — μα μέσω που οι έφοροι της ήσαν μετροπαθείς — την άδεια να στείλη να έπισκευασθίη με δημόσια έξοδα ο μηχανικός αυτός του πουλιού ο όποιος ήταν χαλασμένος. Η έπισκευή στοιχισε 300 λίβρες ο όποιος πληρώθηκαν χωρίς καμμία δυσκολία.

Ο Λουδοβίκος XVII την ώραν της άφυντισιάς του εις το Τάμπλ.

Αυτό το πουλί στη φωλιά του τραγουδούσε καλιά τραγούδια κ' εχάριστουσε τόσο τον πρόγυμνο άστε, άκούγοντας το, ξεχουόσε τους πονους και τα βασανα του. Τέλος ο Σιμόν έξήτησε άκόμα και το πέτυχε να έγκαταστήση σ' ένα τώχιμα του πύργου μία φωλιά, όπου έκλεισε μία δωδεκάδα καναρίνια και δυό ζευγάρια περιστερία, προς μεγάλη χαρά του βασιλόπουλου, που περνούσε ένα μέρος της; ώρας του περιουσιουμένου αυτά. Ένας από τους δημοφώνους του πύργου καταγγείλε στην Κομμούνα τις άθώες αυτές άνασχολήσεις του πρόγυμνου και σε λίγο η Κομμούνα διέταξε να πάρουν απ' τον πύργο και την φωλιά με το μηχανικό πουλί και τα ζωντανά πουλιά.

Άίγες ήμέρες άργότερα έπαιρναν και το μπιλιάρδο.

Όσο για τη γυναίκα του Σιμόν αυτή έφερετο στον πρόγυμνο με άνθρωπισμο και μάλιστα με σοφγή. «Κάθε πρωί, γράφει ο Σαντελώς, αυτή τον χτένιζε, τον έπλενε και κάποτε κάποτε τον έλουζε, με μία λέξη φρονιτής έξαιρετικά γ' αυτών όταν δεν ήταν μεθυσμένη».

Μα μερικά μέλη της Κομμούνας έξήλθων την έξαιρετική θέση του Σιμόν. Άνακάλυψαν μια άπόφαση η όποια άπαγορεύει στα μέλη της Κομμούνας να εινε και δημόσιοι διάλλαλοι και έτσι ο πρώην ύποδηματοποιός της όδου Κορντελιέρ διατάχθη να έκλέξη μεταξή της θέσεως του ως μέλους του Γενικού Συμβουλίου της Κομμούνας, θέσεως άμίσητου, και της θέσεως του φίλικου του πρόγυμνου εις το Τάμπλ δια την όποιαν έπληρώνοντο. Ο Σιμόν έξήτησε μερικάν ήμερών προθεσμία για να ασεφθίη. Έπρόκειμος την άμσηθ θέση του μέλους της Κομμούνας, άποδεικνύοντας έτσι, καθώς

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΦΕΙΝΟΠΩΡΙΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Του Στζούρ Μερίλλ

Στά χέρια σου τάβραδνά λουλούδια,
Στά μάτια σου τὰ ονόρνια πλάτια
Και τών ἐπαύριον ή έλλιδα
Στά σφάρανα και στί διό σου μίτια

Άς ράνουμε μὲ τούς ἀνθούς σου
Τήν μέρα τήν ἀποσταμένη.
Λένε πῶς, τάχα σιά βουτά
Τώρα ψηλά χιονίζει,

Γιά μᾶς σέ λίγο τί φιλιά,
Καλή μου, και γλυκού ἔπνου βύθη,
Και στή ζήλιαρά μας τήν ἀγκαλιά
Τοῦ παλιοῦ ήλιου ή λήθη

Μετάφρ. Πέτρου Βασιλικού

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Του Ίψεν

Ός τήν πόρτα τούς πύγαμε
τούς στερρούς καλεσμένους,
πῆρε δ ἄνεμος κ' ἔβρωσε
τά στεγνά ἔχετε γειά...

Όπου πῶν ἔνανοῖζαν,
τόσα λόγια γλυκά.

Μιά γιορτή εἴταν και τέλειωσε
μὲ τὸ τέλος τῆς μέρας,
καλεσμένη εἴταν κ' ἔβριγε
μὲ τούς ἄλλους κ' αὐτή...

Μετάφρ. Γ. Δροσίνη

ΕΝΑ ΤΟΥ ΜΑΗ ΒΡΑΔΥ...

Του Ούλαν

Ένα του Μάη βράδυ
χοροῦ τραγουδία ἔχουσαν,
μακριά ἴσασε τὸ λόφο.
Μ' ἄλλοῖμονο, ἔκει κατω,

κόβει και πένερε κ' ἄλλα
ἴπανο ἀπό τὸ λάκκο.

Λέν ἔξερε πῶς τὰ ρόδα
χάνουσε τῆ θροσά τούς,
σὸ νεκρὸ στερφάνι

Όλιόενκη κ' αἰθέρια,
ισέζει γιά τὰ ροσέψη.
Όλα γαλήνια γυρω
κ' ἔκει, μοναχά ἔκεινη.
Έ η βραδινή καρμπίνα
και πέρα ή δύση σβήνα,
φτωχή δόλια παρθένα,
εἶνε νεκροί οἱ νεκροί...

Μετάφρ. Ρώμου Φιλύρκ

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

Του Έρρ. Χζίνε

Σιά, σιά προσβάλλει τὸ φεγγάρι,
τὸ κάθε κῆμα ἀστράφτει ἀπὸ τὸ φῶς.
Κρατῶ τ' ἀγαπημένο μου ζευγάρι,
φουκοκάνει τήν καρδιά μας δ καυθός.

Εἴμαστε μόνοι στήν ἔρμιά τῆς ἄμμου
στήν ἀγκαλιά τῆς ἔγερνα γλυκά.
-Τί ἄκουος σ'τόν ἄνεμο, κυρά μου,
γιατί τρέμονι τὴ χέρια τὰ λευκά;
-Δέν εἶνε τούτο φῶσημα τὸ ἄνεμου,
μὰ τραγουδοῦν νεράδες σ'τὰ νερά
κ' εἶν ἀδελφές μου τούτες, ἀκριβέ μου,
ποῦ ή θάλασσα κατάπιε μιά φορῆ!

Μετάφρ. Π. Ραῖση

ἔλεγε, τῆ φιλοκατρία του. Εἴταν ή 5 Ἰανουαρίου 1794. Έμεινε ἀκόμα μιά βδομάδα σὸ Τάμπλ γιά τὰ φύγη ἀπ' αὐτὸ γιά πάντα.

Ό Σίμον ξανόγινα μαχητής τῆς Δημοκρατίας, συνδέσας τήν τύχη μὲ τήν τύχη τοῦ Ροβεσπέρρου. Κατεδικάσθη στήν ἴδια δίκη μὲ αὐτόν και ἔκαρτομήθη μὲ τόν «Αδέκαστον», ὅπως ἔλεγαν τὸ Ροβεσπέρρο,

στίς 10 τοῦ Θεομι-δῶ τοῦ 11 ἔτους τῆς Δημοκρατίας(28 Ἰουλίου 1794).
Όσο γιά τῆ γυναίκα του αὐτῆ ἐπέ-τυχε μιά θέση σὸν Ἄσυλο τῶν Ἀνιά-των, ὅπου ἐπέθανε τὸ 1816.

Jean-Bernard

ΜΟΡΑΖΕΤΕ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ",
ΑΡΙΣΤΟΤΥΠΗΜΑΤΙΚΕΣ, ΦΗΜΟΤΑΤΕΣ
Ό Τόμος 89αχ. 12

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Έ Η Εβρώπη και ή Ἄμερική μὲ τήν πάροδο του χρόνου ἀπομα-κρύνονται περισσότερο ή μία τῆς ἄλλης. Αὐτὸ ὑποστηρίζουν ἐσχάτως στήν Γεωλογική Έταιρία τοῦ Λονδίνου δ καθηγητής Γκρέγκορ.
Ό Γκρέγκορ ισχυρίζεται ὅτι ἀν ἔτι σεισά ἐπὶ τῶν γίνουον προσο-κτικῆς παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους ὠρισμένων ση-μείων τότε τὸ φαινόμενο αὐτὸ θά διαπιστωθῆ.
Έ ἄποψις αὐτῆ ἐνισχύει και τῆ θεωρία τοῦ Βέγγνερ κατά τήν ὁποία ὁ Ἄτλαντι-κὸς ἐσχηματίσθη ἐκ τῆς ἀμοιβαίας ἀπαθήσεως τῶν δύο ἡπείρων τῆς Εβρώπης και τῆς Ἄμερικής.

***

Τὰ πλουσιώτετα χρωσαρχεῖτα του κόσμου εἶνε κατά μία τελευ-ταία στατιστική τὰ χρωσαρχεῖτα τοῦ Τομπλένα τῆς Τρανιμπαϊκῆλης.
Έ ἔκμετάλλεοις τῶν ἄρχισι τοῦ 1922, ἄλλα κατά τὸ 1923 ἔδωσαν δέκα ἔξη τόνουος χρυσοῦ. Σήμερα ἐργάζονται σ' αὐτὰ 5.000 ἐργά-τες. Εὐρίσκονται σὸ πὸ ἀνθρακίνο μέρος τῆς Σιβηρίας και σὲ ἀπόσισι ἑκατὸ χιλιομέτρων ἀπὸ τήν πόλη Βιτιν, που εἶναι τὸ τε-λευταῖο κατοικημένο κέντρο. Οἱ ἐργάται δλόκληρο τὸ χρόνο δέν πληρώνονται και μόνο καθε Οκτώβριο που παίρουνον ἕνα μῆνα ἀδεια, παίρνουν και τούς μισθοῦς τῶν. Κατὰ τήν ἀδεια αὐτῆ πη-γαίνουν στή Βιτιν ὅπου ἐξοδεῖον τούς μισθοῦς τῶν γιά νὰ γυρίσουν πάλι στή δουλειά τούς ἀπένταροι.

***

Ό ἀμερικανὸς ἠθοποιὸς Βόλφ Χούλερ, σὲ ἡλικία 66 χρόνων, παντρεύτηκε πρὸ μῆνὸς γιά ἔκτη φορᾶ. Ἐπὶ τῆ εὐκαιρία μιά ἀπ' τὰς πρώην συζύγουσ του ἐδημιούσιασε στίς ἐφημερίδες τὸ ἔξῃς συ-χαρητήριο :
«Έσο εὐτυχῆ, καλέ μου Βόλφ, ἄλλα χωρὶς νὰ κἀνεγ και τῆ σύντροφό σου ἔξαιρετικά δυστυχῆ, γιατί τῆς εἴταν εὐκολώ-τερο νὰ σὲ παντρευθῆ παρὰ νὰ σὲ κἀνη νὰ πιστέψης πῶς εἶσαι παντρευμένος.»

Χαριτωμένο και ἀμερικανικώτατο.

***

Ἄσφαλῶς ή μεγαλύτερα διαθήκη του κόσμου εἶνε τῆς πρὸ τινος ἀποθανούσης σὸ Λονδίνο Φρειδερίκας Κνὸκ, χήρας ἑνὸς πλουσίου ὕφραματεμποροῦ, που πέθανε τὸ 1905 και τῆς ἄφησε περιουσία 1.524.000 λίρῶν στερλινῶν.
Έ διαθήκη ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσερες τόμους χειρογράφων, ἀπὸ τούς ὁποίους οἱ δυὸ ἔχουν 702 σελίδες και οἱ ἄλλοι δυὸ 406 δ καθένας. Στούς τέσσερες αὐτούς τόμους ἔχουν καταγραφῆ μὲ τήν ἀξία τούς ὅλα τὰ πράγματα που ἀνήκαν στή μα-κορίτσια, ή ὁποία εἶχε ἀρχίσει νὰ συντάσση τήν μνημειώδη αὐτῆ διαθήκη τῆς πρὸ ἑπταετίας. Γιά νὰ πᾶρη κανεῖς ἐπίσημο ἀντίγραφο τῆς θά ἔπρεπε νὰ ἐξοδέγη μὲ τὰ χαρτόσημα 80 λίρες.

***

Πρὸ δεκαπενθημέρου ἐτελέσθησαν εἰς τὸ Βέιμουθ τῆς Ἄγγλιας οἱ γάμοι τοῦ νεαροῦ λόρδου Ρίτσοντ Ίνεσ Κερ μετὰ τῆς μῆς Πάρβ.
Ό γαμπρὸς εἶνε 23 χρόνων και ή νύφη 18.
Ό λόρδος εἶνε πλουσιώτατος κ' ἔχει ἐισόδημα ἀπὸ 20.000 λίρες.
Έ νύφη εἶνε ή ἑβδόμη κόρη ἑνὸς δδοκαθαριστοῦ τοῦ Λονδίνου. Κάποια θεῖα τῆς, φτωχή και αὐτῆ, κατάρθεσε νὰ τήν στείλῃ σὲ σχολεῖτα ἀνωτέρας σπουδῶν.
Ό λόρδος τῆ γνώρισε σὲ μιά φιλανθρωπική ἐορτή.
Έ κλλιωνῆ τῆς τὸν ἐσαγήνησε και σὲ τρεῖς βδομάδες, ἀφοῦ κατανή-κισε τήν ἀνίσταση τῶν συγγενῶν του τῆ ζήτησε σὲ γάμο ἀπ' τὸν πατέρα τῆς.

***

Στὸ Τυρόλον ή σημερινῆς μόδες εἶνε πολὺ ἀντιπαθεῖς. Οἱ Τυ-ρολέοι ἀποτροφιάζονται τὸ γυμνὸ κ' ἐπειδῆ ή περιγηγῆτες δὲ σέβονται τῆ σεμνότητα τούς αὐτῆ, ἀναγκάστηκαν νὰ κολλήσουν στούς σταθμούς αὐτῆ τήν εἰλοποίηση:

«Περιγηγῆτες, πρέπει νὰ ἔξερατε οἱ δὲν σᾶς ἐπιτρέπουμε νὰ ἐπισκεπτεσθε τὸν τόπο μας μὲ ἄσημα φορέματα.
Ό ἠθικὸς λαὸς που κατοικεῖ στὰ μέρη αὐτὰ σκανδαλίζεται βλέποντας κάθε μέρα ἡμίγυμνες περιγηγῆτες. Αὐτὸ πρέπει νὰ πάψῃ. Δὲ θέλουμε νὰ βλέπουμε γυμνά πόδια, χέρια και λαίμους!»

***

Ἐξαιρετικῆ συγκίνηση προκάλεσε στή Γαλλία ή δημοσίευση μῆς στατιστικῆς διὰ τῆς ὁποίας πιστοποιεῖται ὅτι ἐπάρχουν ση-μερα σὲ δλόκληρη τῆ χωρα 300.000 ἀνθρώποι ἐνετέδς ἀγράμματοι

και ἄλλες 400.000 σχεδὸν ἀγράμματοι.
Έ ἡ παραῆ τῶσαν ἀγράμμάτων ὀφεί-λεται στόν πόλεμο κατά τῆ διάρκεια τοῦ ὁποίου ἔκλει-σαν τὰ σχολεῖτα κ' ἐπιστρατεύθησαν οἱ διδάσκαλοι.